

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI KAPSAMINDA AÇIKLANAN “FİT FOR 55” YEŞİL PAKET TASLAĞI HAKKINDA BİLGİ NOTU

Malumları olduğu üzere, 11 Aralık 2019 tarihinde açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakatı ile AB, 2030 yılına yönelik sera gazı emisyon azaltımını en az %55 oranına yükseltmeyi ve Avrupa’nın 2050 yılına kadar dünyanın ilk iklim-nötr kıtasına dönüştürülmesi hedefini ortaya koymuştur.

AB’nin 2030 ve 2050 iklim hedeflerinin yasal çerçevesini oluşturan AB’nin ilk **İklim Yasası** 9 Temmuz 2021 tarihinde AB Resmi Gazetesinde yayımlanmıştır. AB’nin iklim-nötr politikaları yasalaştıran düzenleme ile, belirlenen somut hedeflere ulaşılması kapsamında AB nezdinde ve ulusal düzeyde gerekli adımları atma yükümlülüğü getirilmiştir.

Avrupa İklim Kanunu ile yasalaşan hedeflere ulaşmak amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından 14 Temmuz 2021 tarihinde bir dizi yasal düzenleme içeren **“Fit for 55”** yeşil paket taslağı sunulmuştur. Birbiri ile bağlantılı ve birbirlerini tamamlayan politika tedbirleri içeren teklifler aşağıda özetlenmektedir:

- **Mevcut Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)’nin sıkılaştırılması, yeni sektörlerle genişletilmesi**, havacılık sektöründeki serbest tahsisatların kademeli olarak sona erdirilmesi ve emisyon azaltımında istenen seviyede artış sağlanamayan karayolu taşımacılığı ile binalar için yeni bir ETS tesis edilmesi öngörülmektedir.

- **“Çaba Paylaşımı Yönetmeliği”** ile; binalar, karayolu ve ulusal denizyolu taşımacılığı, tarım, atık ve küçük sanayiler için her bir Üye Ülkeye güçlendirilmiş emisyon azaltım hedefleri tayin edilmektedir. Söz konusu hedefler, her bir Üye Ülkenin farklı kapasiteleri göz önünde bulundurularak kişi başına düşen GSYİH gözetilerek belirlenmiştir.

- **“Arazi Kullanımı, Ormancılık ve Tarım”** tüzük teklifi ile doğal yutaklar yoluyla 2030 yılına kadar 310 milyon ton emisyonla eşdeğer oranda karbon azaltımı hedefi ortaya konmuştur.

- **“Yenilenebilir Enerji Direktifi”** ile, 2030 yılında enerjinin %40’ının yenilenebilir kaynaklardan sağlanması hedefi belirlenmiştir. Ayrıca, biyoenerji kullanımında sürdürülebilirlik kriteri güçlendirilmiş ve Üye Ülkelere biyoenerjiyi teşvik mekanizması geliştirmesi yükümlülüğü verilmiştir.

- **“Otomobiller ve Kamyonetler için CO2 Emisyon Standartlarını Belirleyen Yönetmelik”**te değişiklik yapmayı amaçlayan taslak yönetmelik ile, otomobil ve kamyonetler için emisyon standartlarının güçlendirilmesi ve yeni araçların karbon salımının 2030 yılında %55, 2035 yılında %100 oranında azaltılması hedeflenmektedir. Böylece, 2035 yılı itibarıyla tüm araçların “sıfır-emisyonlu araç” olarak kaydedilmesi temin edilecektir. **“Alternatif Yakıtlar Altyapı Tüzüğü”**nün revize edilmesi ile, sıfır emisyonlu araçların ihtiyaç duyacağı araç şarj kapasitesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

- **“ReFuelEU Havacılık”** ve **“FuelEU Denizcilik”** girişimleri ile, havayolu ve denizyolu taşımacılığında kullanılan temiz yakıt miktarının artırılması hedeflenmektedir.

- **“Enerji Vergilendirmesi Direktifi”**nin revize edilmesi ile, enerji ürünlerinin vergilendirilmesinin AB’nin enerji ve iklim politikaları ile uyumlu hale getirilmesi ve temiz teknolojilerin desteklenmesi öngörülmektedir.

- Paket kapsamında son olarak **“Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM)”** teklifi açıklanmıştır. SKDM’nin tasarımı, sektörel kapsamı ile uygulama usul ve esasları aşağıda özetlenmektedir:

Avrupa Yeşil Mutabakatı ile hedeflenen politikaların Avrupa sanayisi üzerinde yaratacağı maliyet karşısında, Avrupa’nın rekabetçiliğinin korunabilmesi ve üretim ile yatırımların, emisyon azaltım hedefi AB’den az olan ülkelere kaymasının önlenmesi için “Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM)”nın hayata geçirilmesinin hedeflendiğı görülmektedir.

Temel hedefi, seçili sektörler için ithalat fiyatının, eşyanın karbon içeriğı dikkate alınarak belirlenmesi olan SKDM’ye ilişkin teklif Avrupa Komisyonu tarafından 14 Temmuz 2021 tarihinde açıklanmıştır. Düzenlemenin 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla 3 yıllık mali yükümlülük getirmeyen bir geçiş dönemi ile başlatılması hedeflenmektedir.

Yayımlanan taslak ile, SKDM’nin ne şekilde tasarlanacağı, sektörel kapsamı, uygulama usul ve esasları ile seçili sektörler de açıklanmıştır.

Söz konusu düzenlemeye tabi olan seçili sektörler bu aşamada Ek-1’de listelenen demir- elik,  imento, alüminyum, elektrik ve gübre olarak belirlenmiştir.

Düzenlemenin Ek-2’de belirtilen ülke ( zlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre) ve bölgeler (B singen, Helgoland, Livigno, Ceuta, Melilla) dışında kalan tüm ülke ve bölgelere uygulanması öngörülmektedir.

Bununla birlikte, bir üçüncü ülkenin AB’nin ETS’sine tamamen entegre olması veya herhangi bir üçüncü ülke ile AB arasında emisyon ticareti sistemlerini bağlayan bir anlaşma imzalanması ve SKDM’nin tabi olduğu mallar için söz konusu malın menşe ülkesinde ödenmesi gereken ücretin ETS’nin ötesinde bir indirim tabi tutulmadan etkin bir şekilde tahsis edilmesi durumunda düzenlemeden istisna tutulabilmesi ihtimal dahilindedir. İstisnalar kapsamında ayrıca, elektrik sektörüne ilişkin ilave düzenlemelerin hayata geçmesi öngörülmekte olup Ek-2’de henüz elektrik sektörü istisnasına tabi tutulan bir üçüncü ülke belirtilmemiştir.

Düzenlemeye tabi mallar sadece yetkili SKDM otoritesi tarafından yetkilendirilen beyan sahipleri tarafından ithal edilebilecek olup; beyan sahiplerinin hak ve yükümlülükleri ile yetkilendirilme başvurusu için ibraz edilmesi gereken bilgiler düzenleme ile belirlenmiştir.

Bu bağlamda yetkilendirilmiş beyan sahipleri; her yılın 31 Mayıs’ında, “SKDM Otoritesine” bir önceki takvim yılında yaptıkları ithalata ilişkin toplam ithal mal miktarını (elektrik için megawatt saat, diğer sektörler için ton olarak), doğrulanmış toplam emisyon miktarını ve buna eşdeğer miktarda SKDM Sertifikasını içerir yıllık beyanname (SKDM Beyannamesi) ibraz etmekle yükümlü olacaklardır.

İbraz edilecek SKDM Sertifikası miktarında, menşe ülkesinde ödenen karbon fiyatı ve ETS kapsamında verilmeye devam edilen serbest tahsisatlar dikkate alınarak indirim yapılabilir. Söz konusu indirim ilişkin metodolojinin, Komisyon tarafından çıkarılacak uygulama tüzükleri ile belirleneceğı anlaşılmaktadır.

Her bir maldaki emisyon miktarının, bu aşamada, sadece üretim esnasında açığa çıkan sera gazı emisyonunun (Kapsam 1) dikkate alınarak EK-3’de (2. ve 3. Başlıklar) belirtilen metodoloji uyarınca hesaplanması beklenmektedir. Kullanılan elektrikten kaynaklı sera gazı emisyonlarının ise kapsama dahil edilmesine yönelik çalışmalar y r t leceğı görülmektedir.

İthal edilen mala ilişkin fiili/gerçek emisyon değerlerinin belirlenememesi durumunda ise, emisyon miktarının belirlenmesinde EK-3'de (4.1. Başlık) belirtilen metodoloji çerçevesinde varsayılan değerlerin kullanılacağı belirtilmektedir.

İthal edilen elektriğe ilişkin emisyon miktarının belirlenmesinde ise, EK-3'de (4.2. Başlık) belirtilen metodoloji çerçevesinde varsayılan değer dikkate alınacağı; ancak yetkilendirilmiş beyan sahibinin her zaman fiili/gerçek emisyon değerlerinin dikkate alınmasını talep etme hakkı olduğu görülmektedir.

Yetkilendirilen beyan sahiplerinin, toplam emisyon miktarını akredite bir otoriteye doğrulatmaları gerekmekte olup; doğrulama prensipleri Ek-5 ile belirlenmiştir. Üçüncü ülkelerde yerleşik ekonomik operatörlere, tesis edilecek merkezi veri tabanına tesislerini doğrudan kaydettirme imkanı sunulmuş olup; bu çerçevede, yetkilendirilen beyan sahipleri, veri tabanına kayıtlı söz konusu tesislerde üretilen mallara ilişkin doğrulanmış emisyon miktarlarını kullanabilecektir.

Her bir üye ülkenin bir yetkili otorite tesis etmesi beklenmektedir. Yetkili otoritelerin listesi, Komisyon tarafından tüm üye ülkeler ile paylaşılacaktır. Bununla birlikte, üye ülkeler, yetkilendirilmiş beyan sahiplerinin bilgileri ve SKDM sertifikalarına ilişkin verilerin yer aldığı veri tabanları kurarak yetkililerden söz konusu veri tabanına kaydolmalarını talep edecek; ayrıca Komisyon tarafından kamunun erişimine açık bir merkezi veri tabanı kurularak üçüncü ülkelerde yerleşik ekonomik operatörlere ve tesislere ilişkin birtakım bilgilere yer verilecektir.

Beyan edilen emisyonların akredite yetkililer tarafından doğrulanmasına ilişkin olarak ise; ETS direktifi kapsamında akredite edilmiş doğrulayıcıların bu karar kapsamında da akredite edilmiş kabul edileceği görülmektedir.

Üçüncü ülkelerde yerleşik ekonomik operatörlere ise, merkezi veri tabanına kaydolma ve SKDM otoritesi tarafından akredite edilen 3. Ülkelerdeki doğrulayıcılar tarafından emisyon oranlarını doğrulatma hakkı verilmiştir.

SKDM sertifikalarının satışı her bir üye ülkenin SKDM otoritesi tarafından yapılacak olup, SKDM sertifikaları, yetkilendirilmiş beyan sahipleri tarafından Komisyonca belirlenen fiyat üzerinden satın alınacaktır. Sertifikaların fiyatının, salınan € / ton CO₂ olarak ifade edilen AB ETS tahsisatlarının haftalık ortalama ihale fiyatına bağlı olarak hesaplanacağı belirtilmektedir.

SKDM otoritesi tarafından yetkilendirilen kişinin, her yılın 31 Mayıs tarihi itibarıyla önceki takvim yılında yaptığı ithalatın emisyon içeriğine eşdeğer SKDM Sertifikası ibraz etmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, yetkilendirilen beyan sahiplerinin her çeyreklik dönem sonunda, yaptıkları ithalatın varsayılan emisyon içeriğinin %80'ine karşılık gelecek SKDM Sertifikasını veri tabanındaki hesaplarında tutmaları gerekmektedir. Düzenleme ile ayrıca, yetkilendirilmiş beyan sahibinin talebi üzerine fazla/artan SKDM sertifikalarının maksimum 1/3'ünün Yetkili Otorite tarafından iade alınmasına da imkan tanınmaktadır.

Düzenlemeye tabi ürünlerin gümrüklerde tabi olacağı uygulamalar ve gümrük yetkilileri tarafından yapılması gereken kontroller de teklif kapsamında belirlenmiştir.

SKDM'nin işleyişi ve etkin uygulanmasına ilişkin alınan tedbirler arasında cezalar ve yetkili otoritelere alınabilecek önlemler (para cezası, sertifika iptali, ithalatın kayda bağlanması, vb.) de belirlenmiştir.

Komisyonun bu aşamada, ETS kapsamındaki ücretsiz tahsisatların aşamalı olarak kaldırılması konusunu netleştirmedeği görülmektedir. Öte yandan, ETS kapsamında iç piyasada ücretsiz tahsisatlardan yararlanan ve SKDM'nin kapsadığı sektörlerle kesişen ürünleri ithal eden ithalatçıların, SKDM sertifikası sayılarını bu çerçevede düzenleyebileceği (indirimlerden yararlanabilecekleri) belirtilmektedir.

2023-2025 yılları arasındaki geçiş dönemi boyunca, SKDM mekanizmasına ilişkin sadece raporlama yükümlülüğünün yerine getirilmesi beklenmektedir. Bu kapsamda, ithalatçının toplam ithalat miktarı, Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarına ilişkin fiili/gerçek toplam emisyon değeri, menşe ülkesinde ödenen ve ihracatta vergi iadesine tabi olmayan karbon fiyatına ilişkin bilgileri içeren bir raporu her çeyrek dönem için yetkili otoriteye sunması beklenmektedir.

Düzenlemenin yürürlüğe girişine ilişkin olarak ise teklifin farklı maddelerinin farklı tarihler itibarıyla uygulanmaya başlanmasının öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Arz olunur.

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
Tek Pazar, Rekabet ve Teknik Mevzuat Uyum Dairesi

GÜNLÜDÜR

Sayı : E-79668890-740-00066255807
Konu : AB Sınırdaki Karbon Düzenleme
Mekanizması Taslağı Geri Bildirim Süreci

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 09.09.2020 tarihli ve E-79668890-740-00057207158 sayılı yazı.

Bilindiği üzere, 11 Aralık 2019 tarihinde açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakatı ile AB, 2030 yılına yönelik sera gazı emisyon azaltımını en az %55 oranına yükseltmeyi ve Avrupa'nın 2050 yılına kadar dünyanın ilk iklim-nötr kıtasına dönüştürülmesi hedefini ortaya koymuş ve AB'nin söz konusu hedeflerinin yasal çerçevesini oluşturan AB'nin ilk İklim Kanunu 9 Temmuz 2021 tarihinde AB Resmi Gazetesinde yayımlanmıştır.

Avrupa İklim Kanunu ile yasalaşan hedeflere ulaşmak amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından 14 Temmuz 2021 tarihinde bir dizi yasal düzenleme içeren "Fit for 55" yeşil paket taslağı sunulmuştur. "Fit for 55" isimli "yeşil paket" taslağının yasalaşması uluslararası ticaret için çok önemli sonuçlar doğuracaktır. Nitekim, anılan paket, mevcut AB Emisyon Ticareti Sisteminin sıkılaştırılarak deniz ve kara ulaştırmasına yansıtılması, sınırda karbon düzenlemesi, yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, daha fazla enerji verimliliği, düşük emisyonlu ulaşım modlarının ve bunları destekleyecek altyapı ve yakıtların daha hızlı kullanıma sunulması, bu kapsamda motorlu araçlarda fosil yakıt kullanıma 2035 itibarıyla son verilmesi, vergilendirme politikalarının Avrupa Yeşil Mutabakatı hedefleriyle uyumlu hale getirilmesi ve benzeri bir çok önlemi içermektedir.

"Fit for 55" paket taslağı kapsamında yer alan düzenlemeler arasında, özellikle ihracatçılarımız tarafından yakından takip edilen Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKD) kapsamında AB, öngörülen politika değişikliklerinin Avrupa sanayi üzerinde yaratacağı maliyet karşısında Avrupa'nın rekabetçiliğinin korunabilmesi ve üretimin emisyon azaltım hedefi AB'den az olan ülkelere kaymasının (karbon kaçığının) önlenmesini hedeflemektedir. Fit for 55 paket taslağı kapsamında birbiri ile bağlantılı ve birbirlerini tamamlayan politika tedbirlerine ve SKD taslağına ilişkin hazırlanan bilgi notu ekte sunulmaktadır.

Bilindiği üzere, Avrupa Komisyonu tarafından "Sınırdaki Karbon Düzenlemesi" mekanizmasının içeriğinin belirlenmesi ve bundan etkilenebilecek tüm paydaşlarla birlikte etkilerinin ele alınabilmesi adına 4 Mart-1 Nisan 2020 tarihleri arasında bir "geri bildirim süreci" ile 22 Temmuz-28 Ekim 2020 tarihinde ise 3 aylık bir kamu danışma süreci yürütülmüştür. Bu çerçevede, ilgili özel sektör temsilcilerimiz ile kamu kurumlarımız tarafından Bakanlığımıza intikal ettirilen görüşler de dikkate alınarak ülke görüşlerimiz (https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/avrupa-birligi/sinirda-karbon-duzenleme-mekanizmasi) hazırlanmış ve Avrupa Komisyonuna iletilmiş bulunmaktadır.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 57F79702-DE82-45CD-9094-62291410AFA8

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Söğütözü Mah. 2176. Sokak No:63, 06530 Çankaya/Ankara

Telefon No: 03122049253 Faks No: 03122128838

e-Posta: firactc@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:

Ceren FIRAT

Ticaret Uzmanı

Telefon No: 03122049253

Bu defa, Avrupa Komisyonu tarafından açıklanan sınırda karbon düzenleme mekanizması taslağına ilişkin geri bildirim süreci başlatılmış olup; 5 Ekim 2021 tarihine kadar devam edecek süreç kapsamında Komisyona iletilecek geri bildirimlerin, Komisyon tarafından mevzuat çalışmaları çerçevesinde Parlamento ve Konseye iletileceğı belirtilmektedir.

Ülkemiz sektörlerinin de hem kendileri hem de AB’de yakın işbirliğı içinde oldukları sektör/kullanıcı sektör kuruluşları aracılığıyla sınırda karbon düzenleme mekanizması taslağının nihai hale getirilmesine ilişkin bu süreçte görüşlerini mümkün olduğu ölçüde yansıtma larının önem arz ettiğı düşünülmektedir. Bu çerçevede, geri bildirimde bulunmak isteyen kuruluşlarımızın, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12228-EU-Green-Deal-carbon-border-adjustment-mechanism-_en linki üzerinden görüşlerini iletmeleri mümkündür. Bu çerçevede, SKD taslağı metni de istifadeleri için ekte sunulmaktadır.

Ayrıca, söz konusu geri bildirim kapsamında, varsa Komisyona iletilmesinde fayda görülen hususların Bakanlığımız ile de paylaşılması halinde, Avrupa Komisyonu nezdinde dikkate getirilmesi de mümkün olacaktır.

Bilgilerini ve söz konusu geri bildirim süreci kapsamında varsa Bakanlığımıza iletilmesinde fayda görülen hususların en geç 3 Eylül 2021 tarihine kadar abtekpazar@ticaret.gov.tr adresine iletilmesi hususunda gereğini rica ederim.

Hüsnü DİLEMRE
Bakan a.
Genel Müdür V.

Dağıtım:

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine
Türkiye İhracatçılar Meclisine
Dış Ekonomik İlişkiler Kuruluna
Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneğine
Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneğı Başkanlığına
Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonuna
Türkiye Müteahhitler Birliğine
Uluslararası Yatırımcılar Derneğine
Otomotiv Sanayii Derneğı (Osd)
Avrupa Birliğı ve Küresel Araştırmalar Derneğine
Tisk Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonuna
Uluslararası Nakliyeciler Derneğine

Ek:

1- Fitfor55 & SKD Bilgi Notu
2- carbon border adjustment mechanism taslağı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 57F79702-DE82-45CD-9094-62291410AFA8

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Söğütözü Mah. 2176. Sokak No:63, 06530 Çankaya/Ankara

Telefon No: 03122049253 Faks No: 03122128838

e-Posta: firactc@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:

Ceren FIRAT

Ticaret Uzmanı

Telefon No: 03122049253

